

Věc C-434/09

Shirley McCarthy

v.

Secretary of State for the Home Department

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce
podaná Supreme Court of the United Kingdom,
dříve House of Lords)

„Volný pohyb osob – Článek 21 SFEU – Směrnice 2004/38/ES – Pojem
,oprávněné osoby‘ – Článek 3 odst. 1 – Státní příslušník, který nikdy nevyužil
svého práva volného pohybu a který vždy pobýval v členském státě, jehož
je státním příslušníkem – Vliv státní příslušnosti dalšího členského státu –
Čistě vnitrostátní situace“

Stanovisko generální advokátky J. Kokott přednesené dne 25. listopadu 2010 . . . I - 3378

Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 5. května 2011 I - 3393

Shrnutí rozsudku

1. *Občanství Evropské unie – Právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – Směrnice 2004/38 – Oprávněná osoba – Pojem (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, čl. 3 odst. 1)*

2. *Občanství Evropské unie – Ustanovení Smlouvy – Nepoužitelnost na členský stát v čistě vnitrostátní situaci – Občan Unie, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, který vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, a který má státní příslušnost jiného členského státu*

(Článek 21 SFEU)

1. Článek 3 odst. 1 směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států musí být vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice nepoužije na občana Unie, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, který vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, a který má mimoto státní příslušnost dalšího členského státu.

2004/38 v otázce podmínek výkonu práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států určena k použití na občana Unie, který požívá bezpodmínečného práva pobytu proto, že pobývá v členském státě, jehož je státním příslušníkem. Zatřetí ze směrnice 2004/38 jako celku vyplývá, že pobyt, který upravuje, je spojen s výkonem volného pohybu osob.

Zprv je totiž třeba uvést, že podle uvedeného ustanovení směrnice 2004/38 je oprávněnou osobou každý občan Unie, který se „stěhuje“ do „jiného“ členského státu, než jehož je státním příslušníkem, nebo v takovém členském státě pobývá. Zadruhé platí, že jelikož pobyt osoby pobývajících v členském státě, jehož je státním příslušníkem, nemůže být vázán na žádné podmínky, nemůže být směrnice

Občan nacházející se v situaci popsané výše tak nespadá pod pojem „oprávněné osoby“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38, takže se na něj tato směrnice nepoužije. Na toto zjištění nemůže mít vliv skutečnost, že uvedený občan má rovněž státní příslušnost jiného členského státu, než ve kterém pobývá. Skutečnost, že občan Unie je státním příslušníkem více

členských států, totiž ještě neznamená, že využil svého práva volného pohybu.

státu původu dovolávat práv, která s tímto statutem souvisejí, a zejména práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států přiznaného článkem 21 SFEU.

(viz body 32, 34–35, 39–41, 57, výrok 1)

2. Článek 21 SFEU se nepoužije na občana Unie, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, který vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, a který má mimoto státní příslušnost dalšího členského státu, pokud situace tohoto občana s sebou nenese použití opatření členského státu, v jejichž důsledku by byl zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie nebo by byl narušen výkon jeho práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

Avšak skutečnost, že orgány členského státu, jehož je občan státním příslušníkem a v němž tento občan pobývá, nezohledňují státní příslušnost jiného členského státu, kterou tento občan rovněž má, při rozhodování o žádosti o právo pobytu na základě práva Unie podané touto osobou, s sebou nenese použití opatření členského státu, v jejichž důsledku by byla zbavena možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie nebo by byl narušen výkon jejího práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. V takovém kontextu tudíž okolnost, že státní příslušník má vedle státní příslušnosti členského státu, v němž pobývá, také státní příslušnost dalšího členského státu, není sama o sobě dostačující k učinění závěru, že se na situaci dotčené osoby použije článek 21 SFEU, neboť uvedená situace nevykazuje žádnou spojitost s jakoukoliv ze situací upravených právem Unie a všechny její relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu.

Situace občana Unie, který nevyužil práva volného pohybu, nemůže být v důsledku této pouhé skutečnosti postavena na roveň čistě vnitrostátní situaci. Jakožto státní příslušník alespoň jednoho členského státu má taková osoba status občana Unie podle čl. 20 odst. 1 SFEU, a může se tedy i vůči svému členskému

(viz body 46, 48–49, 54–55, 57, výrok 2)